

Sygn. akt IX Ka 738/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Sójka

Sędziowie: SSO Krzysztof Sajtyna (spr.)

SSO Marcin Chałoński

Protokolant: sekr.sądowy Katarzyna Komosa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Jerzego Piwko

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2014 roku

sprawy A. S.

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Sandomierzu

z dnia 26 lutego 2014 roku sygn. akt II K 17/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 738/14

UZASADNIENIE

A. S. oskarżony został o to, że w dniu 4 czerwca 2010 roku w S. kierując samochodem ciężarowym marki S. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc ulicą (...) w kierunku O. wjechał na skrzyżowanie tej ulicy z ulicą (...) pomimo świecącego się na sygnalizatorze świetlnym dla jego kierunku ruchu światła czerwonego zabraniającego wjazdu na skrzyżowanie, wskutek czego uderzył w prawidłowo jadący samochód marki O. (...) o nr rej. (...) kierowany przez M. C. poruszający się ulicą (...) w kierunku O., wskutek czego doszło do zderzenia obu pojazdów w następstwie którego M. C. doznała obrażeń ciała w postaci: wstrząśnięcia mózgu, krwiaka śródmózgowego lewego płata czołowego, pourazowego krwawienia do przestrzeni podpajęczynkowej, złamania kości ciemieniowej, piramidy i łuski prawej kości skroniowej, ran tłuczonych prawej okolicy skroniowej - czołowej, małżowiny usznej prawej i ramienia prawego, stłuczenia ramienia prawego, okolicy kręgosłupa lędźwiowego i biodra lewego, które skutkowały chorobą realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 § 1 kk tj. o przestępstwo z art. 177 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Sandomierzu wyrokiem z dnia 26 lutego 2014r., sygn. akt II K 17/12 uniewinnił oskarżonego A. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu i kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

Wyrok powyższy zaskarżył prokurator oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego. Powołując się na przepisy art. 427 § 1 kpk, 437 kpk i art. 438 pkt 2 kpk wyrokowi temu zarzucił mającą wpływ na jego treść obrazę przepisów art. 7 kpk, art. 424 § 1 pkt 1 kpk, art. 410 kpk, art. 201 kpk oraz art. 193 § 2 kpk i art. 170 § 2 kpk polegającą na:

- oparciu wyroku o ocenę dowodów z opinii biegłych przeprowadzoną niezgodnie z zasadami logiki, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego oraz z pominięciem dowodów z zeznań pokrzywdzonej i wyjaśnień oskarżonego oraz różnych wariantów zeznań świadka G. B., które były ujawnione na rozprawie głównej w symulacji biegłego, którą sąd bezpodstawnie przyjął jako opinię Instytutu w rozumieniu art. 193 § 2 kpk dającą podstawę ustaleń faktycznych i wyjaśniającą wszystkie możliwe warianty dotyczące przyczyn i przebiegu wypadku
- bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego o zasięgnięciu ustnej i uzupełniającej opinii biegłego W. K. (1) i brak opinii uzupełniającej i tego biegłego co uniemożliwiło ocenę tej opinii
- niewyjaśnieniu w treści uzasadnienia dlaczego Sąd przyjął, że hipotetyczne odtworzenie zdarzenia w oparciu o arbitralne i teoretyczne ustalenie parametrów ruchu świadka G. B., może stanowić podstawę symulacji biegłego dlaczego odrzucił stanowisko przeciwne, a także dlaczego nie ustalił jak przebiegałoby zdarzenie przy założeniu innych parametrów ruchu i dlaczego te parametry odrzucił, oraz dlaczego przyjął że empirycznie niesprawdzalne okoliczności podawane przez świadków G. B. i W. Ł. (1) odnośnie podawanych przez nich okoliczności zdarzenia mogą stanowić podstawę ustaleń faktycznych
- uznanie, że opinie biegłych J. S. i W. K. (2) są niepełne i niejasne bowiem nie dają podstaw do ustalenia sprawcy, a tym bardziej jego winy w sytuacji, gdy ocena ta leży w wyłącznej kompetencji Sądu i czynienie zarzutu niepełności i niejasności tym opiniom przy całkowitym pominięciu ich wniosków wynikających ze sporządzenia ich w oparciu o powszechnie stosowane w opiniowaniu metody matematyczne
- zaniechanie powołania do opiniowania instytutu naukowego w sytuacji istnienia opinii sprzecznych ze sobą, a nadto w sytuacji gdy opinia biegłego D. R. jest niepełna i niejasna z uwagi na błędy metodologiczne i oparcie jej na hipotezach arbitralnie przyjętych przez biegłego, których nie można zweryfikować w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy

co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnieniem oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 177 §2 kk.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sandomierzu.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej na podstawie art. 425 § 1 - 3 kpk i art. 444 kpk. zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego A. S.. Na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 201 k.p.k., polegającą na niewyjaśnieniu sprzeczności, jakie powstały pomiędzy trzema sporządzonymi w sprawie opiniami przez biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i tym samym niepowołaniu czwartego biegłego, co skutkowało zebraniem niekompletnego materiału dowodowego niepozwalającego na dokonanie właściwych ustaleń;

II. będący konsekwencją obrazę przepisów postępowania, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na nietrafnym przyjęciu, jakoby materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie pozwalał na przyjęcie, że oskarżony zachowaniem swym nie naruszył zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego jest niewystarczająca do nadania wiarygodności opinii Instytutu (...) sp. z o.o. w W. - Zespół (...), na której Sąd oparł wydanie zaskarżonego wyroku.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej w oparciu o art. 427 § 1 kpk i art. 437 § 2 kpk wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacje prokuratora oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jawią się jako oczywiście bezzasadne. Oznacza to, że brak jest argumentów do uznania podniesionych w nich zarzutów jak również uwzględnienia sformułowanych wniosków.

Z uwagi na fakt złożenia wniosku o uzasadnienie tylko przez prokuratora zakres uzasadnienia ograniczono do ustosunkowania się do zarzutów podniesionych w tej apelacji.

Dokonana przez Sąd Okręgowy kontrolna analiza przedmiotowej sprawy wykazała, iż stanowisko Sądu Rejonowego jest w pełni prawidłowe. Poparte jest ono prawidłową, logiczną i obiektywną analizą zgromadzonego materiału dowodowego. Nadto wskazać należy, iż zgromadzony materiał dowodowy jest kompletny i nie wymagał uzupełnienia.

Sąd Rejonowy swoje wnioskowanie oparł o zasadę swobodnej oceny z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. W żaden sposób nie można uznać, iż w przedmiotowej sprawie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych. Błąd taki może zaistnieć tylko i wyłącznie w sytuacji naruszenia przez Sąd art. 7 kpk, to jest dokonania oceny dowodów sprzecznie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego, bądź też wówczas, gdy Sąd czynił ustalenia faktyczne w oparciu o niepełny materiał dowodowy. W przedmiotowej sprawie sytuacja taka nie ma miejsca.

Precyzyjnie w uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał w oparciu o jakie dowody czynił ustalenia faktyczne oraz z jakich przyczyn przyznał poszczególnym dowodom walor wiarygodności. W żadnym razie stanowiska Sądu Rejonowego nie można uznać za nielogiczne czy też nieobiektywne.

W pełni zasadnie Sąd Rejonowy wskazał, iż kluczowym dla wyjaśnienia przedmiotowej sprawy było ustalenie przy jakim sygnale świetlnym wjechały na skrzyżowanie pojazdy oskarżonego oraz pokrzywdzonej. W tym celu w sposób uzasadniony Sąd Rejonowy powołał biegłych albowiem mając na uwadze zakres osobowych źródeł dowodowych konieczne było, w celu ustalenia stanu faktycznego, posiłkowanie się wiedzą specjalistyczną odnoszącą się do taktyki i techniki kierujących pojazdami i rekonstrukcji zdarzeń drogowych.

Zgodzić należy się z przedstawioną przez Sąd Rejonowy oceną tych opinii. Bezzasadne są w tym zakresie zarzuty formułowane przez prokuratora.

Trafnie Sąd Rejonowy wskazał, iż opinie biegłych J. S. oraz W. K. (2) nie są opiniami w oparciu o które można dokonać prawidłowych i jednoznacznych ustaleń faktycznych nawet w korelacji z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie.

Z opinii biegłego J. S. wynika, iż nie był on w stanie ustalić przebiegu wypadku, a we wnioskach opinii wskazał, iż ustalenie przyczyn wypadku uzależnione jest od oceny wiarygodności zeznań świadków.

W tym miejscu podkreślić jedynie należy, iż brak jest bezpośrednich i obiektywnych świadków zdarzenia, którzy wskazywaliby na to jaki sygnał wyświetlany była na sygnalizatorze dla kierunku jazdy oskarżonego oraz pokrzywdzonej. Tym samym trudno zweryfikować w oparciu o ocenę zeznań świadków wiarygodność twierdzenia oskarżonego, iż wjechał na skrzyżowanie przy sygnale zielonym. Przy czym nie dają również takiej możliwości zeznania pokrzywdzonej, która z powodu utraty przytomności nie pamięta okoliczności wypadku, i jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy jej zeznania nie są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W odniesieniu natomiast do opinii biegłego W. K. (3) słusznie Sąd Rejonowy wskazał, iż dyskredytując tę opinię jest oparcie się biegłego na prawdopodobieństwie wywiedzionym przez biegłego z własnego doświadczenia jako kierowcy. Nie opiera się więc ona w żaden sposób na obiektywnych i logicznych wnioskach wywiedzionych w oparciu o wiedzę biegłego i materiały przedmiotowej sprawy. W żaden sposób opinia taka nie mogła więc być zaakceptowana.

Trafnym posunięciem Sądu Rejonowego było więc zlecenie wykonania opinii przez innych biegłych tj. Instytut (...) w W. Zespół (...).

Odnosnie powołania do opiniowania Instytutu (...) w W. Zespół (...) zgodzić należy się z prokuratorem, iż doszło do naruszenia przepisów prawa procesowego. Słusznie bowiem prokurator wskazał, iż powołany do opiniowania podmiot nie jest instytucją naukową lub specjalistyczną w rozumieniu art. 193 § 2 kpk. W rzeczywistości powołany Instytut jest spółką prawa handlowego.

Niemniej jednak opinia wydana przez Instytut opracowana została przez osoby posiadające status biegłych sądowych, a więc podmioty oficjalnie dopuszczone do opiniowania w toku postępowania karnego.

Z tego też względu naruszenie wskazane przez prokuratora ma charakter jedynie formalny i nie miało wpływu na treść wydanego orzeczenia.

Sporządzona przez biegłych D. R. oraz W. K. (1) opinia poddana została kompleksowej i trafnej ocenie, która zaakceptowana została przez Sąd odwoławczy. W przedłożonej opinii biegli w sposób szczegółowy odnieśli się do zeznań świadków W. Ł. (1) oraz G. B.. Biegli w oparciu o analizę okoliczności podawanych przez tychże świadków dokonali symulacji ruchu pojazdów w odniesieniu do cyklu pracy sygnalizacji świetlnej znajdującej się na skrzyżowaniu, a przede wszystkim do upływu czasu na jaki wskazywał świadek G. B., od momentu w którym przejeżdżał on przez skrzyżowanie na którym doszło do krytycznego zdarzenia do chwili jego zatrzymania się na, leżącej w niewielkiej odległości od skrzyżowania, posesji należącej do świadka i chwili usłyszenia przez niego huk spowodowanego zderzeniem pojazdu oskarżonego z pojazdem pokrzywdzonej.

Podkreślić należy, iż Sąd Rejonowy odrębnie dokonał oceny zeznań świadków G. B. i W. Ł. (2) i przyznał im przymiot wiarygodności wskazując, iż świadkowi ci są osobami obcymi dla stron i nie mieli żadnego interesu w opowiadaniu się po którejkolwiek z nich. Z oceną taką w pełni zgodził się Sąd Okręgowy. Brak jest jakichkolwiek okoliczności, które wskazywałyby na nieobiektywność relacji świadków G. B. i W. Ł. (2).

Nie można zaakceptować stanowiska prokuratora w którym zarzuca on bezpodstawne oddalenie wniosku o przesłuchanie biegłego W. K. (1) i naruszenie zasady bezpośredniości.

Na rozprawie przesłuchany został bowiem D. R., który ustosunkował się w sposób szczegółowy do wydajniej opinii i przedstawił ustną opinię uzupełniającą. Rzeczywiście pisemną opinię przedstawili dwaj biegli tj. W. K. (1) oraz D. R.. Podkreślić jednak należy, iż byli to biegli tej samej specjalności. Nie mamy więc do czynienia z zespołem biegłych o różnych specjalnościach. Tylko bowiem w takim wypadku byłoby uzasadnione przesłuchiwanie każdego z opiniujących biegłych. W sytuacji kiedy dwaj biegli tej samej specjalności opracowali wspólną opinie niemożliwym jest przyjęcie, iż biegły który nie został przesłuchany mógłby formułować inne wnioski a tym bardziej opinię tę podważać. Tym samym nie zachodziła jakakolwiek uzasadniona potrzeba czy też konieczność przesłuchiwania obu biegłych, a tym samym trudno także przyjąć, iż okoliczność ta mogłaby mieć wpływ na wydany wyrok.

Bezpodstawny jest także zarzut prokuratora dotycząca zaniechania powołania do opiniowania instytutu naukowego w sytuacji istnienia opinii sprzecznych ze sobą, a nadto opinia biegłego D. R. była niepewna i niejasna.

Przede wszystkim, co prawidłowo podkreślił już Sąd Rejonowy, nie zachodziła sprzeczność opinii biegłych (opinii D. R. i W. K. (1) z opiniami J. S. i W. K. (2)) albowiem opinie biegłych S. i K. nie dają odpowiedzi na postawione pytania, a na które odpowiedź daje opinia biegłych D. R. i W. K. (1). Nie ma więc dwóch sprzecznych wniosków opinii. Właśnie z uwagi na fakt, iż opinie biegłych S. i K. były niepełne i niejasne dopuszczona została opinia Instytutu (...) w W. Zespół (...).

Odnosząc się do opinii biegłych D. R. i W. K. (1), Sąd Rejonowy trafnie uznał opinie za jasną i logiczną. Brak jest podstaw do jej kwestionowania. Opracowana została ona przez wykwalifikowanych biegłych, a ponadto jest szczegółowa. Zwrócić należy także uwagę, iż wbrew twierdzeniom skarżącego zeznania świadka G. B. zostały

przeanalizowane przez biegłych w oparciu o ich specjalistyczną wiedzę. Biegli mieli na uwadze, iż świadek G. B. podawał orientacyjny upływ czasu jaki mijał od jego przejazdu przez skrzyżowanie do momentu zatrzymania przed bramą garażu i usłyszenia huk wywołanego zderzeniem pojazdów, co potwierdził w ustnej opinii na rozprawie biegły D. R..

Opinia biegłego jest niepełna, jeżeli nie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione mu pytania, na które zgodnie z zakresem posiadanych wiadomości specjalnych i udostępnionych mu materiałów dowodowych może on udzielić odpowiedzi, albo jeżeli nie uwzględnia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia badanej kwestii, albo też nie zawiera uzasadnienia wyrażonych ocen oraz poglądów. Opinia biegłego jest niejasna, jeżeli jej sformułowanie nie pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do nich, albo jeżeli zawiera wewnętrzne sprzeczności, czy posługuje się nielogicznymi argumentami. Żadna z wyżej wymienionych okoliczności nie ma miejsca odnośnie opinii biegłych D. R. i W. K. (1).

Dowód z opinii innych biegłych dopuszcza się nie wtedy, gdy wydana opinia nie spełnia oczekiwań strony, która chce wykazać stan przeciwny do wynikającego z opinii, jak to zachodzi w odniesieniu do innych wniosków dowodowych (art. 170 § 2 k.p.k.). W odniesieniu do dowodu z opinii biegłych sytuacja jest odmienna, bo gdyby stosować tamte zasady, to proces nigdy by się nie skończył, skoro strona niezadowolona z opinii mogłaby bez końca wnosić o kolejne opinie, a gdyby biegli ją zadowolili, to identyczne wnioski mogłaby zgłaszać strona przeciwna, z opinii niezadowolona. Dowód z opinii innych biegłych dopuszcza się tylko wtedy, gdy opinia pochodzi od biegłych podlegających wyłączeniu albo niekompetentnych (art. 196 § 2 k.p.k.) bądź gdy opinia jest niepełna albo niejasna (art. 201 k.p.k.). (tak wyrok SA w Krakowie z 7.05.2009r. sygn. akt II AKa 65/09).

Apelacja prokuratora stanowi bezpodstawną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Nie zawiera merytorycznych i logicznych argumentów, które w jakikolwiek sposób mogłyby podważać stanowisko Sądu Rejonowego.

Przeprowadzone przez Sąd Rejonowy wnioskowanie stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności oraz jest zgodne ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 kpk i art. 456 kpk zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 626 § 1 kpk oraz art. 636 § 1 kpk.

SSO Krzysztof Sajtyna SSO Krzysztof Sójka SSO Marcin Chałoński